

REGISTERLERAAR.NL

Beoordelingskader professionalisering leraren (versie 4.0)

*Algemene bepalingen voor de ontwikkeling van de professie en het
bekwaamheidsonderhoud*

Bijlage bij het Reglement van Registratie en Herregistratie 2015, versie 3.0

Professionaliseringsactiviteiten

Professionaliseringsactiviteiten (PA's) zijn activiteiten die expliciet tot doel hebben de kwaliteit van de beroepsuitoefening als leraar te waarborgen en te verbeteren. Ze richten zich op de ontwikkeling van de professie en het bekwaamheidsonderhoud. Het betreft het verwerven, actualiseren, verdiepen en verbreden van (nieuwe) kennis en vaardigheden.

Werkzaamheden die bij de uitoefening van het leraarsberoep horen (zoals les-gebonden taken, schooltaken, begeleiding van stages, etc.) zijn geen professionaliseringsactiviteiten, ook al kan hierbij sprake zijn van leren.

Registerleraar.nl erkent zowel formele als informele vormen van professionaliseren.

Kwaliteitscriteria professionalisering

1. Niveau

De professionalisering moet aansluiten op het niveau van de beroepskwalificatie van de leraar op ten minste hbo-bachelor niveau en voldoet daarmee aan het referentiekader van de Dublin-descriptoren, aan het Europees Kwalificatie Kader (EKK) op minimaal niveau 6 en moet aansluiten op de kennisbases die door de gezamenlijke lerarenopleidingen zijn ontwikkeld.¹

2. Relevantie

De activiteiten worden relevant geacht als deze:

- gericht zijn op het versterken van de professionele bekwaamheid van de leraar in het po, vo, mbo en s(v)o zoals verwoord in de bij AMVB vastgestelde bekwaamheidseisen onderwijspersoneel;
- gericht zijn op het onderhouden of verder ontwikkelen van deze kennis, houding en vaardigheden en direct of indirect bijdragen aan het leren van de leerling/student/cursist;
- aansluiten bij de theorie en/of de praktijk van de beroepsuitoefening;
- in het verlengde liggen van de initiële opleiding en ten opzichte daarvan een meerwaarde hebben.

3. Inhoud

Professionaliseringsactiviteiten die zich richten op verschillende onderdelen van de professionele bekwaamheid, worden naar inhoud onderscheiden.

Conform de bekwaamheidseisen zijn dit de vakinhoudelijke, de vak-(didactische) en de pedagogische kennis en kunde ten behoeve van het primaire proces en de bekwaamheid van een professional in de context van een school/instelling en zijn beroep. Hiertoe behoort het algemeen professioneel

¹ Indien een professionaliseringsactiviteit (PA) niet op minimaal hbo-niveau bestaat, maar wel aantoonbaar relevant is, kan dit door de leraar worden opgevoerd in zijn digitale registerdossier.

handelen en het kunnen bijdragen aan de onderwijskundige ontwikkelingen in de school/instelling en de ontwikkeling van de beroepsgroep.

4. Type

Registerleraar.nl onderscheidt zeven typen activiteiten in het kader van de professionele ontwikkeling van de leraar:

1. Opleiding;
2. Cursus;
3. Studiedag;
4. Conferentie;
5. Overige activiteiten binnen de school;
6. Overige activiteiten buiten de school;
7. Professionele zelfstudie.

De eerste vier zijn te karakteriseren als formele vormen van professionalisering. Zij worden meestal door aanbieders georganiseerd. Bij de laatste drie zitten ook informele vormen van professionalisering.

Ad 1. Opleiding

Een opleiding richt zich op de verdieping/specialisatie, verbreding of een hoger kwalificatieniveau in de functie als leraar. Het gaat veelal om post-initiële opleidingen die tot een getuigschrift, certificaat of titel leiden (formeel erkende, aanvullende kwalificaties). Voorbeelden: vakspecialisaties (zoals rekenen, taal, MRT) en masters.

Ad 2. Cursus

Een cursus richt zich op de verdieping en/of verbreding van aspecten van de bekwaamheid van leraren.

Ad 3. Studiedag

Een studiedag is een bijeenkomst waar leraren zich met elkaar, onder leiding van deskundigen, verdiepen in aspect(en) van hun werk. Het kan de aanzet zijn tot verdere professionalisering.

Ad 4. Conferentie

Een conferentie is een ontmoetingsplaats waar actuele ontwikkelingen aan bod komen (door middel van lezingen en workshops) en leraren inspiratie kunnen opdoen.

Ad 5. Overige activiteiten binnen de school²

Er vinden diverse overige vormen van professionalisering op school plaats, zoals georganiseerde reflectie, verbetertrajecten, teamontwikkeling etc. Hieronder staan een aantal voorbeelden. Deze lijst is niet uitputtend.

Bij het toevoegen van activiteiten aan het registerdossier kan een leraar voor activiteiten, die niet in deze lijst staan, de optie 'anders' gebruiken.

1. Georganiseerde reflectie

- a. Coaching door een deskundige binnen de school;
- b. Supervisie door een deskundige binnen de school;
- c. Intervisie door een deskundige binnen de school;
- d. Video-interactie-begeleiding door een deskundige binnen de school;
- e. Collegiale consultatie binnen de school.

2. Deelname aan onderwijs-gerelateerd praktijkonderzoek

- a. Het ontwikkelen en opstellen van een vragenlijst.
- b. Het interpreteren en analyseren van onderzoeksresultaten;
- c. Het schrijven van een verslag met onderzoeksresultaten en hierover in gesprek gaan met collega's;
- d. Het presenteren van de onderzoeksresultaten en de resultaten vertalen naar verbeteracties in de klas- of schoolpraktijk.

3. Deelname aan geplande innovatieve of verbetertrajecten

- a. Het deelnemen aan een traject dat bijdraagt aan de schoolontwikkeling op terreinen als opbrengstgericht werken, referentieniveaus taal en/of rekenen, vakoverstijgend werken, doorlopende leerlijn;
- b. Het deelnemen aan een traject dat verbetervoorstellen vertaalt naar concrete acties in de schoolpraktijk;
- c. Het deelnemen aan een kwaliteitszorgproject.

4. Deelname aan door school geplande professionaliseringsactiviteiten

- a. Het deelnemen aan een traject dat bijdraagt aan de kennis en vaardigheden van de leraar op specifieke thema's zoals opbrengstgericht werken, referentieniveaus taal en/of rekenen, vakoverstijgend werken, doorlopende leerlijn, onderwijs op maat;
- b. Het deelnemen aan georganiseerde bijeenkomsten in de school waar specifieke deskundigheid van leraren wordt ingezet en gedeeld;
- c. Het deelnemen aan geplande samenwerkingsbijeenkomsten in de school waar leraren hun eigen deskundigheid verder ontwikkelen door van elkaar te leren;
- d. Het deelnemen aan schoolinterne professionaliseringsactiviteiten zoals teamdagen ten behoeve van deskundigheidsbevordering;
- e. Het ontwikkelen en geven van een relevante na/bijscholingscursus op de eigen school (1 RU per ontwikkel/belastinguur).

² Met school worden alle onderwijsinstellingen in het po, s(v)o, vo en mbo bedoeld.

5. *Anderszins*

- a. (G)MR, OR werkzaamheden (6 RU per jaar);
- b. Zelf invullen.....

Ad 6. Overige activiteiten buiten de school

Er vinden diverse overige vormen van professionalisering zoals kennisnetwerken, stages, commissiewerkzaamheden etc. buiten de school plaats. Hieronder staan een aantal voorbeelden. Deze lijst is niet uitputtend.

Bij het toevoegen van activiteiten aan het registerdossier kan een leraar voor activiteiten die niet in deze lijst staan, de optie 'anders' gebruiken.

1. Georganiseerde reflectie

- a. Coaching door een deskundige buiten de school;
- b. Supervisie door een deskundige buiten de school;
- c. Intervisie met anderen van buiten de school;
- d. Video-interactie-begeleiding door een deskundige buiten de school;
- e. Collegiale consultatie buiten de school.

2. Deelname netwerk

- a. Deelname aan een kenniskring;
- b. Bijwonen van een examenbespreking (maximaal 3 RU per keer);
- c. Deelname aan een community waaronder community of practice of community of learners;
- d. Deelname aan een thematisch netwerk;
- e. Vakinhoudelijk en/of onderwijskundig commissiewerk buiten de eigen school (6 RU per jaar);
- f. Participeren in een ontwikkelnetwerk.

3. Stages, beroepsoriëntatie

- a. Stage lopen in andere school of in een bedrijf;
- b. Trajecten in het bedrijfsleven/het beroepenveld ter bevordering van beroepsvorming.

4. Werkzaamheden ten behoeve van/vanuit een vakvereniging/ de beroepsgroep

- a. Deelname aan een vergadering van een onderwijsvakorganisatie (1 RU per dagdeel);
- b. Werkzaamheden verrichten ten behoeve van de communicatie- en promotieactiviteiten van een vakvereniging;
- c. Bekleden van een onderwijs-gerelateerde bestuurlijke functie (6 RU per jaar);
- d. Lid zijn van een werkgroep;
- e. Lid zijn van een (examen)commissie.

5. Anderszins

- a. Het ontwikkelen en geven van een relevante na/bijbscholingscursus (1 RU per ontwikkel/belastinguur);
- b. Zelf invullen.....

Ad 7. Professionele zelfstudie

Hieronder staan voorbeelden van deze activiteiten.

Deze lijst is niet uitputtend. Bij het toevoegen van activiteiten aan het registerdossier kan een leraar voor activiteiten die niet in deze lijst staan, de optie 'anders' gebruiken.

- 1. Het bestuderen en analyseren van (wetenschappelijke) vakliteratuur**
 - a. Het maken van een samenvatting van de gelezen vakliteratuur;
 - b. Het trekken van conclusies uit de gelezen vakliteratuur.
- 2. Vertalen van wetenschappelijke vakliteratuur naar de onderwijspraktijk**
 - a. Aanpassingen in de onderwijspraktijk aanbrengen op basis van vakliteratuur;
 - b. Opgedane nieuwe kennis op basis van vakliteratuur en consequenties daarvan in de onderwijspraktijk presenteren aan collega's.
- 3. In kaart brengen van relevante informatie en (vak)literatuur**
 - a. Het maken van een overzicht van relevante bronnen en (wetenschappelijke) achtergrondinformatie.
- 4. Schrijven van een (vak)publicatie**
 - a. Het schrijven van een artikel voor een (semi)wetenschappelijk tijdschrift of website (12 RU per geplaatst artikel, minimaal 1000 woorden);
 - b. Het schrijven van een artikel in een onderwijsvakblad (12 RU per geplaatst artikel, minimaal 1000 woorden);
 - c. Het schrijven van een column of opiniestuk in een onderwijsvakblad of landelijk dagblad;
 - d. Het schrijven van een (vak/onderwijs)boek.
- 5. Studiereis/werkbezoek**
 - a. Het uitwisselen van kennis met (internationale) collega's of andere onderwijsprofessionals;
 - b. Het inhoudelijk voorbereiden van de studiereis/het werkbezoek op basis van bronnenonderzoek;
 - c. Het verslagleggen van de studiereis/het werkbezoek en het verspreiden van de opgedane kennis en ervaring.
- 6. Zelfreflectie**
 - a. Het inzetten van instrumenten voor zelfreflectie waaronder het maken van een QuickScan en de 360-graden feedbackscan;
 - b. Het beschrijven van de eigen ontwikkelpunten en ontwikkeldoelen ten behoeve van de professie.

5. Omvang en waardering

Voor alle activiteiten geldt dat zij in register-uren (RU) worden gewaardeerd. Een register-uur (RU) staat gelijk aan een geïnvesteerd klokuur, inclusief aantoonbare voorbereidings- en ontwikkeltijd. Bij herregistratie dient de leraar zijn activiteiten ten behoeve van de professionele ontwikkeling te kunnen verantwoorden voor ten minste 160 register-uren (RU) over een periode van vier jaar. Ten minste 100 uur daarvan heeft betrekking op het primaire proces ofwel het leren van leerlingen. Dit betreft de vakinhoudelijke, (vak)didactische en pedagogische bekwaamheid, waarbij voor de sector vo als aanvullende eis geldt dat ten minste 40 uur daarvan vakinhoudelijk is ingevuld. De overige uren kunnen ingevuld worden met algemene professionalisering.

Voor bepaalde activiteiten zijn er al nadere bepalingen in erkenning en waardering. Zo kunnen werkzaamheden ten behoeve van de school, een vakvereniging of de beroepsgroep (commissies), etc. in een bepaalde mate worden opgevoerd omdat er ook sprake is van professionalisering.

Ook andere professionaliseringsactiviteiten kunnen in omvang begrensd gaan worden ter bevordering van een doelgericht en evenwichtig bekwaamheidsonderhoud als leraar. Ook zullen er sectorspecifieke en vakspecifieke criteria ontwikkeld worden. Zo ligt het in de verwachting dat ook in de sector mbo een minimale branche-specifieke professionaliserings-omvang komt.

Voor de volgende werkzaamheden/activiteiten is al een begrenzing vastgesteld:

• (G)MR/OR werkzaamheden (5.5.a)	6 RU per jaar
• Ontwikkelen en geven van een relevante na/bij-scholingscursus op of buiten de school (5.4.e, 6.5.a)	1 RU per ontwikkel/belastinguur
• Deelname aan examenbesprekingen vo (6.2.b)	3 RU maximaal per bijeenkomst
• Vakinhoudelijk en/of onderwijskundig commissiewerk buiten de eigen school (6.2.e)	6 RU per commissie
• Deelname vergadering onderwijsvakorganisatie (6.4.a)	1 RU per dagdeel
• Bekleden onderwijs gerelateerde bestuurlijke functie (6.4.c)	6 RU per jaar
• Schrijven van een publicatie (7.4.a, 7.4.b)	12 RU per geplaatst artikel (minimaal 1000 woorden)
• Leraren LO zijn gehouden een - iedere vier jaar te herhalen - cursus EHB(S)O met positief resultaat te hebben gevolgd. Zij kunnen een gecertificeerde EHB(S)O en/of BHV scholing voor maximaal 12 RU per jaar opvoeren.	
• Leraren die lesgeven op een school voor tweetalig onderwijs (niet de leraar Engels) zijn behalve vakdocent ook taaldocent. Wanneer zij een cursus Engels volgen om hun eigen vak beter te kunnen geven, kunnen zij deze uren voor de helft opvoeren als een vakinhoudelijke activiteit.	

De criteria voor herregistratie en het kwaliteitsdeel van het register zijn volop in ontwikkeling. Op grond van onderzoek, de opbrengsten van de registerpilots (zoals professionele leergemeenschappen, DOT's), de ervaring van registercommissies en met name op grond van de vrijwillige herregistraties zullen nadere bepalingen ontstaan voor het valideren en waarderen van diverse typen van professionaliseringsactiviteiten. Zij worden in samenspraak met leraren ontwikkeld.

Dit geldt ook voor informelere professionaliseringsactiviteiten die zelf of met collega's ondernomen worden en veelal vallen onder type 5 t/m 7 zoals netwerken, georganiseerde reflectie, peer review. Ook hiervoor zullen kwaliteitscriteria geformuleerd gaan worden.

6. Invoeren van professionaliseringsactiviteiten

Leraren zijn zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van hun registerdossier. Activiteiten die niet gevalideerd zijn en die leraren zelf opvoeren, worden niet standaard gevalideerd en gecontroleerd. Dit gebeurt alleen bij die leraren die bij herregistratie in de steekproef vallen.

Bij de eerste groep leraren die aan vrijwillige herregistratie meedoet, zal waarschijnlijk geen steekproef getrokken worden en zullen alle activiteiten gevalideerd en gecontroleerd worden.

7. Aantonbaarheid en relevantie voor de leraar

Van belang bij alle genoemde typen activiteiten is de aantonbaarheid van de deelname of de inspanning en de relevantie voor de leraar.

Professionaliseringsactiviteiten (PA's) van aanbieders van (na)scholing die door registerleraar.nl gevalideerd zijn, hebben een uniek nummer, een aantal erkende RU en kunnen met een certificaat als bewijsstuk in het registerdossier gezet worden. Het nummer is gelinkt aan de gevalideerde PA. Zij zijn relevant bevonden en makkelijk aantoonbaar.

Bij PA's die niet gevalideerd of erkend zijn moet de leraar zelf de relevantie aangeven. De aantonbaarheid kan blijken uit een op naam gesteld diploma, (deel)certificaat, toets- of examenresultaat, een bewijs van deelname/participatie. Op de toegevoegde bescheiden moet de naam van de gevolgde activiteit, de datum/data van de gevolgde activiteit en het aantal studiebelastingsuren (indien relevant inclusief het aantal contacturen) of RU staan.

Een georganiseerde professionaliseringsactiviteit met veel zelfstudie en weinig contacturen, evenals online leren moet met een behaald tentamen/toets/opdracht worden afgesloten. Aantonbaarheid kan ook blijken uit een publicatie, een samenvatting, een reflectieverslag, een peer review, etc.

Bij professionele zelfstudie moet blijken dat de leraar de activiteit heeft uitgevoerd en de relevantie moet blijken uit wat de leraar met deze professionalisering in zijn onderwijspraktijk heeft gedaan of wil gaan doen. De documentatie moet voorzien zijn van een datum/data van de uitgevoerde activiteit en waar mogelijk een korte inhoudsbeschrijving, evenals het aantal uren dat hiermee is gemoeid.

Voor diverse vormen van informeel leren binnen en buiten de school zullen kwaliteitscriteria ontwikkeld worden. De leraar moet aantonen dat zijn activiteit hieraan heeft voldaan.